

Vergaderjaar 2017–2018

22 718

OVSE-Assemblee

AA/ nr. 40

VERSLAG VAN DE WINTERVERGADERING

Vastgesteld 1 maart 2018

Van donderdag 22 februari tot en met vrijdag 23 februari 2018 vond in Wenen de 17e winterbijeenkomst plaats van de parlementaire assemblee van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (verder: OVSE/OVSE-PA).¹ Belangrijke thema's van de sessie waren migratie, extremistisch geweld, klimaatverandering, illegale wapenhandel en de bestrijding van fake news. Ongeveer 240 parlementariërs uit 58 lidstaten spraken over deze en andere onderwerpen in drie bijeenkomsten van de general committees. Daarnaast kwam het standing committee bijeen aan het begin van de winterbijeenkomst en waren er twee gezamenlijke bijeenkomsten van alle drie de general committees tegelijk. De winterbijeenkomst was tevens een aanleiding voor de Nederlandse delegatie om met verschillende delegaties van andere lidstaten te spreken. De delegatie bestond uit de leden **Van Kappen** (waarnemend delegatieleider, VVD, EK), **Overbeek** (SP, EK) en **Mulder** (VVD, TK) en een medewerker van de ambtelijke ondersteuning.

Bijeenkomst van het standing committee

De winterbijeenkomst werd geopend door een vergadering van het standing committee van de assemblee dat bestaat uit alle delegatieleiders van de lidstaten. Deze vergadering wordt gebruikt om de nieuwste informatie te verschaffen over de OVSE-PA als organisatie. Het was tevens de eerste bijeenkomst onder voorzitterschap van de nieuwe president van de assemblee, dhr. George Tsereteli (Georgië). Nadat mw. Muttonen, de voorgaande president, niet werd verkozen tijdens de Oostenrijkse verkiezingen van eind 2017 heeft dhr. Tsereteli, die destijds al vicepresident was, de rol officieel overgenomen. De nieuwe president heeft in zijn openingswoord genoemd dat de OVSE-PA haar focus op conflictoplossing verder dient te versterken. Hij heeft dit kracht bijgezet door een bezoek te brengen aan Kiev om daar besprekingen te hebben inzake het conflict in Oost-Oekraïne. Daarnaast vraagt hij aandacht voor het slepende conflict in Nagorno-Karabach tussen Armenië en Azerbeidzjaan. De president is verheugd met de grote belangstelling voor de verschillende

¹ De belangrijkste documenten en toespraken van deze winterbijeenkomst zijn te vinden op de website van de OVSE-PA: <http://www.oscepa.org/meetings/winter-meetings/2018>

ad-hoc werkgroepen die bestaan binnen de assemblee. Het getuigt van de grote aandacht binnen de parlementaire diplomatie voor bijvoorbeeld terrorismebestrijding en migratie. Hij noemt dat de staf van de OVSE-PA nadenkt over de ontwikkeling van de werkgroepen en hoe de effectiviteit van de werkgroepen gegarandeerd blijft.

Verschillende delegaties vragen in korte bijdragen om aandacht voor onder andere de gepercipieerde Russische dreiging, de ontwikkeling van Oost-Europa, versterkte samenwerking tussen verschillende assemblees en het belang van het bewaken van de waarden die zijn vastgelegd in het Helsinki-akkoord.

De penningmeester van de assemblee, mw. Barnett (Duitsland), geeft de laatste informatie over de financiële stand van zaken. 2017 kende een klein budgettekort vanwege een verbouwing van 36.000 euro aan de OVSE-PA panden in Kopenhagen (waar het internationale secretariaat van de organisatie huist). Binnenkort wordt de bijdrage voor 2019 besproken en daarin wordt deze verbouwing mogelijkerwijs meegenomen. Op dit moment is nog niet te overzien of het besproken tekort een gevolg zal hebben voor de Nederlandse bijdrage aan de OVSE-PA.

Daarnaast noemt de penningmeester dat speciale rapporteurs die veel activiteiten ontplooiën ten aanzien van hun rapporteurschap, tevens zorgen voor een verhoging van de reiskosten die horen bij deze activiteiten. In principe komen deze kosten ten laste van de lidstaat van herkomst van de rapporteur. De vraag wordt opgeworpen of de OVSE-PA ten aanzien van dit verschijnsel ook een rol zou kunnen spelen. Uiteindelijk blijft de algemene overtuiging dat het budget van de OVSE(-PA) vrij beperkt is en dat aanpassing hiervan zeer moeilijk te bewerkstelligen is.

Verloop van de (joint) committee vergaderingen

De volgende paragraaf gaat in op enkele belangwekkende onderwerpen tijdens de vergaderingen van de drie (joint) general committees alsmede relevante zaken die zich daarbuiten afspeelden.

In een gezamenlijke bijeenkomst van de drie committees heeft dhr. Amendola (Italië), namens de recent begonnen Chairperson-in-Office van de OVSE, een korte toelichting gegeven op het Italiaanse voorzitterschap. Hij benadrukt het doel om de OVSE-gedachte van veiligheid en samenwerking te stimuleren en gaat daarbij onder andere in op de Special Monitoring Mission (SMM) in Oekraïne en de veiligheid van haar medewerkers. Ook de secretaris generaal van de OVSE, dhr. Greminger (Zwitserland), heeft in dit blok een voordracht gegeven. Nu de bestuurlijke topposities van de OVSE weer ingevuld zijn, liggen er voorstellen tot een aantal hervormingen. Het doel van deze aanpassingen is om de responsiviteit van de organisatie te vergroten. Volgens de secretaris generaal zijn deze aanpassingen nodig vanwege de huidige politieke instabiliteit, de krappe financiële situatie van de OVSE en het feit dat de OVSE nog te veel als congres functioneert. Dhr. Greminger heeft een aantal wijzigingen voor ogen, namelijk (1) het ambtelijke secretariaat responsiever maken voor wensen vanuit de lidstaten, (2) verbetering van de dienstverlening «on the ground» in een conflictgebied, (3) een verbeterd budgetproces in de vorm van bijvoorbeeld een meerjarig financieel kader en een tweejarige begroting, (4) het aantrekken van hoog gekwalificeerd en ervaren personeel, (5) het inzetten van moderne technologische middelen en (6) betere communicatie met de externe omgeving van de OVSE-organisatie. Een van de eerste concrete stappen in het hierboven genoemde proces is een managementreview van een deel van de organisatie.

In de tweede bijeenkomst van de gezamenlijke committees heeft dhr. Bowness (Verenigd Koninkrijk) een toelichting gegeven op een memorandum van zijn hand over de gang van zaken binnen de parlementaire assemblee. Dhr. Bowness is voorzitter van de rules committee binnen de assemblee dat nadent over het regelement van orde en mogelijke vernieuwingen hiervan. Hij geeft in een korte voordracht aan dat de assemblee volgens hem te veel bezig is met de voorbereiding van de slotresolutie (en de amendementen daarop) die wordt aangenomen tijdens de jaarvergadering. Dit proces vraagt zo veel tijd dat actuele thema's niet meer afdoende besproken kunnen worden. Bovendien wordt dit onderwerp al vroeg in het jaar gekozen, terwijl de eigenlijke jaarvergadering vaak pas in juli van datzelfde jaar plaatsvindt. Ook de betrekkelijk grote stukkenstroom van te overwegen amendementen die dienen te worden behandeld binnen de assemblee legt een grote druk op de tijdsplanning van de jaarvergaderingen. Dhr. Bowness roept op om mee te denken over een andere manier van werken waarin actuele politieke onderwerpen centraler komen te staan en waarin er meer aandacht is voor het effect van de aangenomen slotresoluties van de assemblee.

De bijeenkomst van de eerste commissie over politiek en veiligheid stond in het teken van «Arms control, disarmament and non-proliferation: challenges and opportunities for the OSCE area,» wat werd ingeleid door dhr. Zerbo, secretaris generaal van de Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organisation. Daarnaast heeft de rapporteur van de eerste commissie, dhr. Vigenin (Bulgarije), een toelichting gegeven op het verslag dat hij zal opleveren in voorbereiding op de jaarvergadering van de OVSE-PA in juli 2018.

In de migratie werkgroep van de assemblee, waar het lid **Overbeek** onderdeel van uitmaakt, zijn de afgelopen werkbezoeken aan Italië en Brussel besproken. Daarnaast licht mevrouw Cederfelt (Zweden) een uitnodiging toe voor een werkbezoek aan Zweden in mei 2018. De speciaal vertegenwoordiger inzake de bestrijding van mensenhandel van de OVSE, mw. Jarbussynova (Kazachstan), licht het rapport «From Reception to Recognition: Identifying and Protecting Human Trafficking Victims in Mixed Migration Flows» toe over slachtoffers van mensenhandel in de migratiestroom. Een aanbeveling uit het rapport is om vroeg in het asieltraject slachtoffers te identificeren zodat tijdig ingegrepen kan worden. Daartoe dienen richtlijnen en protocollen te worden ingericht die de samenwerking regelen tussen de betrokken actoren in de desbetreffende ontvangstcentra. Het lid **Overbeek** geeft aan dat de denkrichting van het rapport nader verkend kan worden. Hij noemt het mogelijk externaliserende effect van het EU-migratiebeleid en de invloed hiervan op mensenhandel. Slachtoffers van mensenhandel lijken op meer plekken dan alleen in Europa aan te komen doordat hun asieltraject in andere landen wordt aangevangen. De speciaal vertegenwoordiger noemt dat er op 23 en 24 april 2018 een bijeenkomst van de OVSE plaatsvindt over de bestrijding van mensenhandel. De werkgroep is hiervoor uitgenodigd. Tot slot heeft de voorzitter van de werkgroep, dhr. Lombardi (Zwitserland), aangegeven af te treden als voorzitter van de werkgroep. Het lid Lanjri (België) is de nieuwe voorzitter.

Informeel ontmoetingen met andere delegaties

De Nederlandse delegatie heeft verschillende informele ontmoetingen gehad met delegaties van andere lidstaten. Zo heeft de delegatie gesproken met mw. Katsarva, lid van de Georgische delegatie en voorzitter van de Buitenlandse Zaken commissie in het Georgische parlement.

Daarnaast hebben er ontmoetingen plaatsgevonden met de Russische en Oekraïense delegaties. De relatie tussen Rusland en Oekraïne lijkt onverminderd slecht. Op verschillende momenten tijdens de plenaire sessies gaven de beide delegaties stevige kritiek op elkaars inbrengen. Centraal thema hierbij is een Oekraïense onderwijswet die lijkt te regelen dat het minder makkelijk is voor leerlingen om lessen te volgen in hun eigen moedertaal. Dit geldt in het bijzonder voor het Russisch. Ten aanzien van dit onderwerp heeft de Nederlandse delegatie op informele wijze van beide landen het standpunt vernomen.

Ten slotte

Op donderdag 22 februari heeft in de middag een ontmoeting plaatsgevonden met de permanent vertegenwoordiger bij de OVSE van de Nederlandse regering, mw. Kopmels. Daarnaast was ook dhr. Brandsma aanwezig, politiek adviseur ten aanzien van de Human Dimension van de OVSE. Tijdens deze bijeenkomst is de laatste stand van zaken van de OVSE op regeringsniveau uitgewisseld.

Tijdens de winterbijeenkomst is kort stil gestaan bij de verkiezingswaarnemingsmissies die de OVSE-PA gaat uitvoeren in Italië en Rusland. Voor beide verkiezingswaarnemingsmissies zullen de Staten-Generaal parlementsleden inzetten.

De waarnemend voorzitter van de delegatie,
Van Kappen

De griffier van de delegatie,
Verstraten